

Innst. S. nr. 31

(2003-2004)

Innstilling til Stortinget fra kommunalkomiteen

Dokument nr. 8:117 (2002-2003)

Innstilling fra kommunalkomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Jan Simonsen om at alle utlendinger som søker oppholdstillatelse i Norge, må underskrive en erklæring om troskap til Norges grunnlov og løfte om å følge norske lover

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer og/eller foreta nødvendige regelendringer, slik at det før en utlending kan få innvilget oppholdstillatelse i Norge, kreves at vedkommende underskriver en erklæring om troskap til Norges grunnlov og overholdelse av norske lover, og om at han er innforstått med at konsekvensene av å bryte norske lover kan bli utvisning."

Forslagsstilleren viser til at en slik erklæring vil gjøre det mulig å vedta strengere og mer konsekvente utvisningsregler.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sigvald Oppebøen Hansen, Reidar Sandal, Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og Signe Øye, fra Høyre, Peter Skovholt Gitmark, Kari Lise Holmberg og Marie Kørstein, fra Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen og Per Sandberg, fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen og Heikki Holmås, fra Kristelig Folkeparti, Leif Christian Johansen og Anita Apelthun Sæle, og fra Senterpartiet, lederen Magnhild Meltveit Kleppa, viser til at det er bred politisk enighet om at Norge skal overholde sine forpliktelser i forhold til de gjeldende inter-

nasjonale konvensjoner på dette området, slik også kommunal- og regionalministeren gir uttrykk for i vedlagte brev av 29. september 2003 til Stortingets presidentskap.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, mener forslaget om en "trokaps-erklæring" ikke vil ha noen reell funksjon. En person som befinner seg i Norge vil allerede være bundet av norske lover. Andre enn norske borgere kan utvises etter gitte vilkår, dersom de begår et lovbrudd. Dette gjelder uavhengig av om personen er klar over utvisningsregelverket eller ikke. Dermed vil ikke en slik erklæring ha betydning for praktiseringen av utvisningsbestemmelsene. Flertallet vil understreke at Norge er forpliktet av både internasjonale konvensjoner og norsk lov til å motta og behandle de asylsøknader som fremmes her i landet. Det er umulig å avvise en asylsøknad kun fordi søkeren ikke ønsker å undertegne en "trokaps-erklæring".

Flertallet mener målrettet integreringsarbeid vil være langt mer bevisstgjørende om norske lover og samfunnsliv enn en "trokaps-erklæring".

Komiteen viser til at beboere i asylmottak skal gjennomføre et 60 timers informasjonsprogram i løpet av de fire første månedene. Lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere vil fra 1. september 2004 gjelde alle kommuner. Komiteen viser også til Regjeringens arbeid for en ordning med obligatorisk opplæring i norsk og samfunnskap for innvandrere.

Komiteen viser til Regjeringens forslag om å gi lettere adgang til utvisning. I juli sendte Regjeringen på høring et forslag om å senke den nedre strafferamme for utvisning av utlending som har arbeids- og oppholdstillatelse i Norge, til fengsel i seks måneder. I dag er den nedre strafferammen på fengsel i ett år. Utlendinger, som har eller fyller vilkårene for bosettingstillatelse, har et sterkere utvisningsvern. Komiteen

viser til Regjeringens forslag om å senke den nedre strafferammen også for denne gruppen, fra tre år til to år. Komiteen vil i denne sammenheng vise til at asylsøkere som begår kriminelle handlinger i ventetiden, og også andre utlendinger uten oppholds- eller arbeidstillatelse, i dag kan utvises fra Norge hvis de blir ilagt straff for forhold som har en nedre strafferamme på fengsel i tre måneder.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil avvende høringsinstansens uttalelser før det tas stilling til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti er imot dagens praksis, der utvisning av straffedømte for mange oppleves som en dobbeltstraff, og er uenige i Regjeringens varslede forslag til strengere regler. Disse medlemmer mener eventuelle utvisningsvedtak av straffedømte burde idømmes av domstolene der vedkommendes tilknytning til Norge, så som eventuell ektefelle og barn sammen med oppholdstid, skulle telle med. Disse medlemmer viser i den anledning til sine merknader i Innst. O. nr. 97 (2002-2003).

Komiteen vil for øvrig vise til merknader i Innst. S. nr. 130 (2001-2002) der tilsvarende forslag om troskapsløfte ble behandlet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, bifaller ikke Dokument nr. 8:117 (2002-2003).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at flertallet i Stortinget ikke har innsett behovet for en strengere asyl- og flyktningepolitikk, og at alle endringer blir avvist under henvisning til at de angivelig skal være konvensjonsbrytende. Disse medlemmer viser til at Norge er i ferd med å etablere seg som et land med svært liberal innvandringspolitikk.

Disse medlemmer mener det er viktig at utlendinger med ulike former for rett til opphold i Norge, så tidlig som mulig blir innforstått med at hjemlige vaner eller kulturer som bryter med norsk lov må avvennes. Disse medlemmer mener at det i dag er et problem at enkelte innvandregrupperinger ikke har forståelse for at det kun er norske lover som gjelder i Norge, og ikke eventuelle religiøse eller kulturelt betingede regler. Disse medlemmer er på denne bakgrunn enig i forslaget om en troskaps erklæring.

Disse medlemmer er imidlertid enig med flertallet i at det vil være i strid med flyktningekonvensjonen å nekte asylsøkere beskyttelse dersom de har

behov for det, selv om de nekter å underskrive en slik erklæring. Disse medlemmer mener det er viktig å overholde de konvensjoner og internasjonale avtaler landet har forpliktet seg til å holde, men at det er uholdbart å gi noen form for ekstratytelser til utlendinger som ikke en gang vil anerkjenne og leve etter de regler som finnes i det landet som gir dem beskyttelse.

Disse medlemmer ser derfor behovet for å opprette en ordning med hva danske utlendingsmyndigheter kaller "tålt opphold". Altså en beskyttelsesform som gis til flyktninger og asylsøkere med avslag på asylsøknaden og til utlendinger som har gjort seg skyldig i kriminelle handlinger som medfører utvisning, men som ikke kan returneres til hjemlandet.

Disse medlemmer mener at utlendinger som ikke vil skrive under på en troskaps erklæring til norske lover, ikke kan være ønsket i riket. Dette fordi at de representerer en trussel mot samfunnet all den tid de motsetter seg de grunnleggende rettigheter og plikter dagens samfunn er tuftet på. Disse medlemmer mener at utlendinger som ikke kan vise troskap til norske lover bør bli boende i et lukket asylmottak, lik det som Regjeringen oppretter på Trandum, frem til situasjonen i hjemlandet gjør retur mulig, eller de velger å akseptere norsk lov som gjeldende. Målet må være å skjerme norske borgere for den sikkerhetstrussel utlendinger som ikke anerkjenner våre grunnleggende lover og regler representerer, samtidig som vi gir den nødvendige beskyttelse til utlendinger med beskyttelsesbehov.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om innføring av en ny midlertidig oppholdstillatelse som bare gir rett til beskyttelse i et utvidet lukket asylmottak, etter den danske modellen "tålt opphold"."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om innføring av en ny midlertidig oppholdstillatelse som bare gir rett til beskyttelse i et utvidet lukket asylmottak, etter den danske modellen "tålt opphold".

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og det som står foran, og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument nr. 8:117 (2002-2003) - forslag fra stortingsrepresentant Jan Simonsen om at alle utlendinger som søker oppholdstillatelse i Norge, må underskrive en erklæring om troskap til Norges grunnlov og løfte om å følge norske lover - bifalles ikke.

Oslo, i kommunalkomiteen, den 6. november 2003

Magnhild Meltveit Kleppa
leder

Kari Lise Holmberg
ordfører

Vedlegg

Brev fra kommunal- og regionalminister Erna Solberg til Stortingets presidentskap, datert 29. september 2003

Dokument nr. 8:117

Forslag fra stortingsrepresentant Jan Simonsen:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer og/eller foreta nødvendige regelendringer, slik at det før en utlending kan få innvilget oppholdstillatelse i Norge, kreves at vedkommende underskriver en erklæring om troskap til Norges grunnlov og overholdelse av norske lover, og om at han er innforstått med at konsekvensene av å bryte norske lover kan bli utvisning."

Min kommentar:

Jeg er noe usikker på hva som er hensikten med forslaget. Dersom formålet er redusert kriminalitet, mener jeg at forslaget ikke er et effektivt middel for å nå dette målet. Det er flere forhold som taler mot innføringen av en slik "troskaps erklæring". Jeg vil i det følgende nevne hovedgrunnene til at jeg ikke kan støtte et slikt forslag.

Erklæring uten reell virkning

En "troskaps erklæring" vil ikke ha noen reell funksjon. En person som befinner seg i Norge vil allerede være bundet av norske lover. Herunder følger det også at andre enn norske borgere kan utvises etter gitte vilkår, dersom de begår et lovbrudd. Manglende kunnskap om norske utvisningsregler hos utlendingen, er uten betydning når utlendingsmyndighetene vurderer å utvise en person. En undertegnet "troskaps erklæring" vil således ikke ha betydning for praktiseringen av utvisningsbestemmelsene i forhold til det som gjelder i dag.

Det fremgår av forslaget at en "troskaps erklæring" også skal undertegnes i forbindelse med søknad om asyl. Jeg vil minne om at Norge er forpliktet av både internasjonale konvensjoner og norsk lov til å motta og behandle de asylsøknader som fremmes her i landet. Det er ikke slik at vi kan avvise å behandle en asylsøknad kun fordi søkeren ikke ønsker å undertegne en "troskaps erklæring".

Bevisstgjøring og integrering

Jeg vet ikke om forslaget om en "troskaps erklæring" er ment å skulle ha en bevisstgjørende effekt. Jeg kan imidlertid ikke se at det vil kunne få noen slik virkning. Alle suverene stater har et sett av lover og regler man må overholde når man befinner seg på deres territorium. Det er ikke slik at en person som reiser fra et land

til et annet, har noen grunn til å tro at det ikke eksisterer et regelverk i det landet han eller hun kommer til. En person begår sjelden alvorlig kriminalitet fordi han eller hun tror at det er tillatt. Å underskrive en "troskaps erklæring" vil ikke kunne innebære at den enkelte derved har gjort seg kjent med alle lover og regler som gjelder i Norge. Det kan være vanskelig nok for de som er født og oppvokst og som alltid har bodd her, å ha en slik oversikt.

For å bidra til økt bevisstgjøring om norsk samfunns- liv og regelverk blant personer som får opphold i Norge, vil målrettet integreringsarbeid være langt mer hensiktsmessig enn en "troskaps erklæring". I løpet av de fire første månedene i asylmottak, skal den enkelte beboer ha gjennomført et 60 timers informasjonsprogram. Dette inkluderer blant annet undervisning i normer og verdier. Jeg vil også minne om at lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere fra 1. september 2004 vil gjelde for alle kommuner. Regjeringen utreder også en ordning med obligatorisk opplæring i norsk og samfunnskunnskap for innvandrere.

Lettere adgang til utvisning

Jeg mener det riktige er å gjøre innstramninger i det eksisterende regelverket rundt utvisning, uten at det går på bekostning av utlendingenes rettssikkerhet. Asylsøkere som begår kriminelle handlinger i ventetiden og andre utlendinger uten oppholds- eller arbeidstillatelse, kan i dag utvises fra Norge hvis de blir ilagt straff for forhold som har en nedre strafferamme på fengsel i 3 måneder. Regjeringen sendte i begynnelsen av juli d.å. på høring et forslag om å senke den nedre strafferamme for utvisning av utlendinger som har arbeids- og oppholdstillatelse i Norge, til fengsel i 6 måneder. I dag er den nedre strafferammen på fengsel i ett år. Utlendinger som har, eller fyller vilkårene for bosettingstillatelse har et sterkere utvisningsvern. Regjeringen foreslår å senke den nedre strafferammen også for denne gruppen, fra 3 til 2 år.

I samsvar med regjeringens forslag, vedtok Stortinget nylig endringer i utlendingsloven som vil gjøre det mulig for Norge å anerkjenne et annet Schengen-lands avgjørelse om utsending av en utlending. Blant annet gis det adgang til å utvise en utlending når et annet Schengen-land har truffet vedtak om utvisning eller bortvisning av utlendingen etter brudd på vedkommende lands utlendingslovgivning.

